

**Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної
військової адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка**

Кафедра української мови і літератури та методик їх навчання
Кафедра історії та методики навчання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)

освітньо-професійна програма Середня освіта
(Українська мова і література. Історія)

Методичні рекомендації до підсумкової атестації здобувачів вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) другого (магістерського) рівня вищої освіти. Кременець, 2022. 15 с.

Схвалені на засіданні кафедри української мови і літератури та методик їх навчання (протокол №1 від 31.08.2022 р.) і кафедри історії та методики навчання (протокол № 1 від 30.08.2022 р.).

Упорядники: Скакальська І. Б., доктор історичних наук, професор;
Воляннюк І. О., кандидат філологічних наук, доцент;
Василишин О. В., кандидат філологічних наук, доцент.

ВСТУП

Атестація випускників здійснюється відповідно до вимог освітньо-професійної програми у формі комплексного кваліфікаційного екзамену та захисту кваліфікаційної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Атестація здійснюється на підставі оцінки рівня загальнопрофесійних і фахово-професійних компетентностей випускників, передбачених відповідним рівнем національної рамки кваліфікацій й освітньо-професійною програмою підготовки фахівців за спеціальністю. Для проведення атестації випускників створюється Екзаменаційна комісія, строк повноважень якої становить один календарний рік.

Повторне складання (перескладання) кваліфікаційного іспиту з метою підвищення оцінки не дозволяється. Якщо здобувач не з'явився на засідання Екзаменаційної комісії з поважної причини, що підтверджується відповідними документами, йому може бути встановлена інша дата складання іспиту під час роботи Екзаменаційної комісії.

До складання комплексного кваліфікаційного іспиту, що проводиться на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії, допускають студентів, які повністю виконали навчальний план.

Комплексний іспит проводиться з метою перевірки знань студентів із таких навчальних дисциплін:

- українська наукова мова, методологія сучасної лінгвістики;
- сучасний український літературний процес, аналіз та інтерпретація художнього тексту;
- актуальні проблеми історії України, стратегічні проблеми сучасного світу, історичні студії: дослідження і навчання
- технології навчання історії / методика навчання філологічних дисциплін в ЗЗСО.

Вимоги до підсумкової атестації з комплексного кваліфікаційного іспиту

На іспиті випускник повинен володіти:

- знаннями основних теоретичних положень з курсів: українська наукова мова, методологія сучасної лінгвістики; сучасний український літературний процес, аналіз та інтерпретація художнього тексту; актуальні проблеми історії України, стратегічні проблеми сучасного світу, історичні студії: дослідження і навчання; технології навчання історії / методика навчання філологічних дисциплін в ЗЗСО;

- уміннями підкріплювати теоретичні знання прикладами з досвіду роботи вчителів, власних спостережень, педагогічної практики.

Підсумкова атестація передбачає перевірку рівня обізнаності здобувачів вищої освіти зі всіма розділами вказаних вище навчальних дисциплін.

Під час складання підсумкової атестації випускник повинен володіти системою мовознавчих, літературознавчих, історичних і дидактичних термінів і понять; показати свої педагогічні здібності та педагогічний такт.

Екзамен визначає рівень теоретичних знань здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня та вміння практично їх застосовувати.

У методичних рекомендаціях подано орієнтовний перелік питань, короткі рекомендації щодо структури відповідей, їх послідовного викладу, список рекомендованої літератури для самостійної роботи студентів у процесі підготовки до екзамену. Для зручності користування матеріал згрупований за навчальними дисциплінами.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

Перелік питань з української наукової мови та з методології сучасної лінгвістики:

1. Наукова діяльність, наукове знання, наукове дослідження, науковий текст та стиль.
2. Сутність та особливості наукового стилю української мови.
3. Особливості усного і писемного наукового мовлення.
4. Способи викладу матеріалу в науковому дослідженні.
5. Лексикографічна компетенція як показник мовної культури науковця.
6. Основні та похідні жанри текстів наукового стилю.
7. Властивості і структурно-сміслові компоненти наукових текстів різних жанрів.
8. Авторські стратегії й тактики основного наукового тексту.
9. Культура читання наукового тексту.
10. Система мовних засобів наукового стилю й особливості їх використання.
11. Композиція писемного наукового тексту.
12. Типові помилки у стилі викладу наукової роботи. Типові помилки у структурі наукової роботи. Типові помилки під час оформлення наукової роботи.
13. Наукова стаття як самостійний науковий твір.
14. Науково-інформаційне забезпечення виконання наукової роботи.

15. Наукова рецензія. Науковий відгук.
16. Композиційно-логічна побудова усної наукової доповіді, виступу.
17. Методологія. Загальні методи наукових досліджень, особливості їх застосування.
18. Мовна особистість доповідача.
19. Опрацювання, систематизація та моделювання матеріалу дослідження. Метамова наукової роботи.
20. Наукові заходи як засіб виявлення культури наукової мови.
21. Порівняльно-історична наукова парадигма, її роль у розвитку мовознавства.
22. Структуралістська (таксономічна) наукова парадигма: причини поширення, основні методики.
23. Функціональна (прагматична) наукова парадигма та її роль у становленні нових галузей лінгвістики.
24. Когнітивна наукова парадигма: представники та основні досягнення.
25. Спеціальні методи лінгвістичних досліджень, їхня характеристика.
26. Семасіологія як галузь лінгвістичної семантики, предмет і об'єкт дослідження. Напрями семантики.
27. Функціональна граматики, аспекти дослідження.
28. Когнітивний аспект синтаксису.
29. Актуальні проблеми соціолінгвістики. Методи дослідження.
30. Комунікативна лінгвістика як наука.

Рекомендована література

1. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ: АБУ, 2002. 480 с.
2. Волкотруб Г. Практична стилістика української мови: навч. посібник. Тернопіль: підручники і посібники, 2008. – 256 с.
4. Климова К. Я. Теорія і практика формування мовно комунікативної професійної компетенції студентів нефілологічних спеціальностей педагогічних університетів: Монографія. Житомир, 2010. 558 с.
5. Мацько Л. І. Українська мова в освітньому просторі: навчальний посібник для студентів осв.-кваліф. рівня «магістр». Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. 607 с.
6. Мацько Л. І., Денискіна Г. О. Українська наукова мова (теорія і практика): навчальний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2011. 272 с.
7. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: [навч. посіб].

Київ: Центр навч. л-ри, 2006. 312 с.

8. Семенов О. М. Культура наукової української мови. Київ: ВЦ «Академія», 2012. 216 с.

9. Бондаренко І. П., Комарницька Т. К. Актуальні напрями і проблеми сучасної лінгвістики: навч. посібник для студентів-сходознавців. Вид. дім Дмитра Бураго, 2014.

10. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. Київ, 2006.

11. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава, 2008. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001849>

12. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава, 2006.

Інформаційні ресурси

1. Масенко Л. Т. Мова і суспільство: Постколоніальний вимір. К. 2004. URL: <https://freya-victoria.livejournal.com/317370.html>

2. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження. URL: <http://www.info-library.com.ua/books-text-3040.html>

3. Основні вимоги до структури й оформлення кваліфікаційних робіт. URL: http://journ.univ.kiev.ua/files/mag_vymohy.pdf

4. Платформа «Moodle».

Перелік питань з сучасного літературного процесу та аналізу й інтерпретації художнього тексту

1. Поняття «Сучасний літературний процес».

2. Постмодернізм як світоглядний мистецький напрям.

3. Творчість Валерія Шевчука 80-х років ХХ ст.: між модернізмом і неопозитивізмом («Дім на горі», «Три листки за вікном»).

4. Сучасний український літературний процес: культурно-історичні обставини та ідейно-естетичні фактори розвитку.

5. Нові літературні явища, імена, об'єднання «Бу-Ба-Бу» (Ю. Андрухович, В. Неборак, О. Ірванець).

6. Нові літературні явища, імена, об'єднання «Нова дегенерація» (С. Процюк, І. Андрусак, І. Ципердюк).

7. Неоавангардистська та постмодерні течії в українській літературі: естетика нігілізму.

8. Нові літературні явища, імена, об'єднання «Пропала грамота» (Ю. Позаяк, С. Либонь, В. Недоступ).

9. Літературний еkleктизм і нігілістична форма та художній зміст (Є. Пашковський, В. Медвідь, О. Ульяненко).
10. Філософічність та мозаїчна варіативність поезії В. Цибулька.
11. Новітні літературні пошуки: проза (М. Матіос, Л. Голота, Т. Зарівна).
12. Магічний реалізм Галини Пагутяк («Захід сонця в Урожі», «Слуга з Добромишля»).
13. Інтелектуальний детектив Євгенії Кононенко («Імітація», «Зрада»).
14. Новітні літературні пошуки: поезія (В. Герасим'юк, І. Павлюк, П. Вольвач, І. Римарук, І. Малкович).
15. Культивування поетики українського бароко митцями львівського угруповання «ЛуГоСад» (І. Лучук, Н. Гончар, Р. Садловський).
16. Оксана Забужко («Казка про калинову сопілку», «Сестро, сестро»).
17. Степан Процюк – «письменник периферії, зубожілої провінції» («Інфенція», «Тотем»).
18. Літературознавчий аналіз та інтерпретація художнього твору
19. Аналіз елементів змісту літературно-художнього твору (тема, проблематика, ідея, пафос).
20. Аналіз елементів змістовної форми літературно-художнього твору (персонаж, ліричний герой, характер, пейзаж, інтер'єр, художня деталь).
21. Фабульно-сюжетна та композиційна організація художнього твору та її аналіз.
22. Мовленнєва організація художнього твору та її аналіз.
23. Традиційні методи шкільного аналізу літературно-художнього твору: метод проблемно-тематичного аналізу.
24. Практика застосування у шкільному курсі елементів літературознавчого аналізу: традиційні методи поглибленого аналізу
25. Практика застосування у шкільному курсі елементів літературознавчого аналізу: нетрадиційні методи аналізу.
26. Родова система літератури.
27. Жанрова система літератури.
28. Епічні твори та особливості їхнього аналізу.
29. Ліричні твори та особливості їхнього аналізу,
30. Аналіз драматичного твору.

Рекомендована література

1. Астаф'єв О. Образ і знак. Українська емігрантська поезія у структурно-семіотичній перспективі. Київ: Наукова думка, 2000.

2. Білоус П. В. Теорія літератури: навч. посібник для студентів ВНЗ. Київ: Академвидав, 2013. 325 с.
3. Борецький Л. Порятунк всього людства від зла: біблійні образи в поезії Юрія Клена. Українська мова і література середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. 2001. № 3. С. 63 – 69.
4. Вівчарик Н. Ідейно-філософська концепція літературного угруповання «Логос». Актуальні проблеми сучасної філології. Літературознавство. Збірник наукових праць. Рівне: Перспектива, 2002 Вип. 12. С. 52 –160.
5. Головань Т. До таємниць морального критерію слова. Досвід символізму, сюрреалізму в поезії В. Барки. Українська мова і література в середній школі, гімназіях. 2002. № 4. С. 45 –50.
6. Гундорова Т. Соцреалізм як масова культура. Сучасність. 2004. № 6.
7. Дзюба І. Література соціалістичного абсурду (Твори українських радянських письменників 30-х років про індустріалізацію, колективізацію, розкуркулення, голод). Сучасність. 2003. № 1. С. 88 –112.
8. Снегір'ова В. Література і культура. Літературний процес. Роди літератури (епос, лірика, драма), їхні характерні ознаки: вступний урок зарубіжної літератури, 8 клас. Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2016. №7-8. С.25 – 28.
9. Теорія літератури: підручник за ред. О. Галича. Київ: Либідь, 2001. 488 с.
10. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. За ред. М. Зубрицької. 2-е вид., доповнене. Львів: Літопис, 2001. 832 с.
11. Бабенко К. П. Взаємозв'язок видів та шляхів художнього аналізу в шкільній практиці (Як обрати найоптимальніший з них). Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2004. № 6. С. 14–16.
12. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія / Пер. з англ. О. Погинайко; наук. ред. Р. Семків. Київ: Смолоскип, 2008. 360 с.
13. Гадамер Г. Г. Герменевтика і поетика. Київ: Юніверс. 2001. 280 с.
14. Галич О. А. Вступ до літературознавства: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Луганськ: Видавництво ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2010. 288 с.
15. Галич О. А., Назарець В. М., Васильєв Є. М. Теорія літератури: підручник. Київ: Либідь. 2008. 488 с.
16. Гричаник Н. Аналіз художнього твору як педагогічна проблема. Педагогічний альманах. 2014. №24. С. 48-52.
17. Ковпик С. І. Аналіз тексту художнього твору літератури як базис

філологічної освіти: навчально-методичний посібник. Кривий Ріг, 2020. 98 с.

18. Марко В. П. Аналіз художнього твору: навч. пос. Київ: Академвидав, 2013. 280 с.

19. Пахаренко В.І. Основи теорії літератури. К.: Генеза, 2007. 296 с.

20. Скорина Л. В. Аналіз художнього твору: навч. пос. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2013. 424 с.

21. Токмань Г. Л. Екзистенціально-діалогічне прочитання художнього тексту: Вибрані студії. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2016. 336 с.

**Перелік питань з ОК: актуальні проблеми історії України,
стратегічні проблеми сучасного світу, історичні студії: дослідження і
навчання**

1. Українські військово-політичні еліти доби середньовіччя та раннього нового часу.
2. Сутність написання національного гранд-нарративу.
3. Історична пам'ять, історична політика та історичні травми ХХ ст.: досвід України.
4. Особливості суспільних трансформацій доби визвольних змагань 1917 – 1921 рр.
5. Голодомор та політика пам'яті української влади.
6. Суперечливий характер політики сталінського режиму в західноукраїнських землях та її вплив на соціальні трансформації у цьому регіоні.
7. Етапи становлення української багатопартійності, її особливості. Програмні засади та основні напрямки діяльності найвпливовіших українських політичних партій.
8. Особливості культурного розвитку України (1991–2022 рр.).
9. Збройна агресія Росії проти України (24 лютого 2022 р.): причини та підстави. Плани путінського режиму щодо України.
10. Українська діаспора та її внесок у написанні гранд-нарративу.
11. Місце та роль мемуарної літератури у написанні національних гранд-нарративів.
12. Міграції у світі – причини, наслідки, географія.
13. Народонаселення – динаміка, наслідки, регуляція.
14. Справи боргової залежності країн світу і способи її розв'язання.
15. Проблеми продовольства і питної води – стан і способи вирішення.
16. Енергетичні проблеми у світі – стан, тенденції, способи вирішення.
17. Світ перед екологічними і кліматичними викликами.

18. Суспільні патології – торгівля людьми, наркоманія, відмивання «брудних» грошей і ін.
19. Справи безпеки і контролю над озброєнням.
20. Україна перед викликами стратегічних проблем сучасного світу.
21. Головні центри вивчення історії України.
22. Вітчизняні фахові видання з історії України.
23. Галицько-Волинська держава у сучасних інтерпретаціях вітчизняних учених.
24. Сучасні інтерпретації Козацької революції середини XVII ст.
25. Ранньомодерна доба історії України в інтерпретаціях сучасних зарубіжних учених.
26. Проблематика історії Західної України кінця XVIII – початку XX ст. у сучасній вітчизняній науці.
27. Українська революція 1917–1921 рр. у сучасних інтерпретаціях вітчизняних істориків.
28. Сучасні інтерпретації більшовицької модернізації України.
29. Рухи Опору в Україні під час Другої світової війни в сучасних наукових інтерпретаціях.
30. Сучасні дослідження післявоєнної радянської західних областей України.

Рекомендована література

1. Чекаленко Л. Д., Федуняк С. Г. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів). Київ, 2010.
2. Бойко О.Д. Історія України : підручник. Київ: Академвидав, 2021. 640 с.
3. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Друге видання. Харків, 2018. 494 с.
4. Кондратюк К. Новітня історія України 1994-1945 рр. Львів, 2007.
5. Україна і виклики посттоталітарного транзиту (1990–2019) / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2021. 592 с. (Україна. Нариси історії).
6. Інститут історії України НАН України. Режим доступу: www.history.org.ua
7. Грицак Я. Напис історії України. Формування модерної нації XIX-XX століття. Київ, 2019.
8. Винницький М. Український Майдан, російська війна. Хроніка та аналіз Революції Гідності. Львів, 2021.
9. Даниленко В.М. Україна в 1985–1991 рр.: остання глава радянської історії. Київ: Інститут історії України НАН України, 2018. 278 с.

10. Україна в історії Європи XIX — початку XXI ст.: історичні нариси: монографія. За ред. чл.-кор. НАН України С.В. Віднянського. Київ: Інститут історії України НАН України, 2020. 814 с.
11. Артёмов І.В., Віднянський С.В. та ін. Європейська та євроатлантична інтеграція України: стан і перспективи реалізації (2014-2022 рр.): монографія. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. 284 с.
12. Грицак Я. Подолати минуле: Глобальна історія України. Київ, 2021.
13. Українська історіографія на зламі XX і XXI століть: здобутки і проблеми: Колективна монографія. Львів, 2004.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Наукова періодика України. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Український Інститут національної пам'яті. URL: <https://uinp.gov.ua/>
4. Освіторія. URL: <https://osvitoria.media/>
5. Архів української періодики онлайн. URL: <https://libraria.ua/>
6. Енциклопедія сучасної України. URL: http://esu.com.ua/suspilstvo_a.php
7. Електронна бібліотека «Діаспоріана» <http://diasporiana.org.ua/>
8. Інститут історії України НАН України: <http://history.org.ua/uk>
9. Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України: <http://archeos.org.ua>

Перелік питань з технологій навчання історії та методики навчання філологічних дисциплін в ЗЗСО

1. Забезпечення інклюзивного підходу під час навчання/викладання історії.
2. Дослідницькі, творчі, навчальні проекти під час вивчення історії.
3. Застосування інтерактивних вправ на заняттях з історії. Тренінги.
4. Організація проблемного навчального заняття з історії. Критерії оцінювання проблемних завдань.
5. Робота з історичними персоналіями на уроках історії.
6. Конструювання навчальних занять з історії на основі використання інтеграційних технологій навчання.
7. Формування просторових компетентностей учнів на уроках історії.
8. Форми проведення дистанційного навчання з історії.
9. Діалогові технології навчання під час вивчення історії.
10. Технології розвитку критичного мислення здобувачів освіти під час вивчення історії.

11. Проекти усної історії.
12. Організація самостійної навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти з історії.
13. Реалізація компетентнісного підходу в історичній освіті.
14. Робота вчителя з темами, які містять дискусійний потенціал.
15. Сторітеллінг під час вивчення історії. Робота з мемуарною літературою під час вивчення історії.
16. Учитель української мови та літератури – центральна інтегруюча фігура учительського колективу в ЗЗСО.
17. Шляхи та засоби підвищення кваліфікації вчителя мови в умовах Нової української школи.
18. Вимоги до особистості і професійної підготовки вчителя-словесника.
19. Зв'язок методики навчання філологічних дисциплін в ЗЗСО з іншими дисциплінами.
20. Навчальні програми з української мови та української літератури для 5-9 та 10-11 класів (профільний рівень та рівень стандарту). Характеристика пояснювальної записки до Програм.
21. Календарно-тематичне планування з української мови та української літератури як обов'язкові документи для вчителя-словесника.
22. Принципи побудови навчальних книг з української мови та літератури: підручників, посібників, довідників, словників.
23. Підручники для 5–11 класів з української мови та української літератури, їхні назви, авторські колективи (порівняльний аналіз).
24. Репродуктивні методи на уроках української мови та української літератури.
25. Напівактивні методи на уроках української мови та української літератури.
26. Активні методи навчання на уроках української мови та української літератури.
27. Макро- і мікроструктура уроків з української мови та української літератури.
28. Факультативні заняття з української мови та української літератури.
29. Аналіз художнього твору: шлях «услід за автором».
30. Аналіз художнього твору: пообразний шлях.

Рекомендована література

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Київ : Академвидав, 2012. 344 с.
2. Дівакова І.І. Інтерактивні технології навчання. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 143 с.

3. Когут О.І. Інноваційні технології навчання української мови і літератури. Тернопіль : Астон, 2005. 204 с.
4. Кучеренко І. А. Теоретичні і методичні засади сучасного уроку української мови в основній школі: теорія і практика. Умань : Видавець ФОП Жовтий О. О., 2014. 420 с.
5. Кучерук О. Перспективні технології навчання в шкільному курсі української мови: навчальний посібник. : ЖДУ ім. І.Франка, 2007. 182 с.
6. Кучерук О. Система методів навчання української мови в основній школі: теорія і практика. Житомир : Видавництво ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 420 с.
7. Остапенко Н.М., Симоненко Т.В., Руденко В.М. Технологія сучасного уроку рідної мови. Київ : Академія, 2011. 245 с.
8. Пехота О. М. Освітні технології. Київ : А.С.К., 2003. 255 с.
9. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок: Інтерактивні технології навчання. Київ : А.С.К., 2004. 192 с.
10. Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середній школі. Київ : Академія, 2013. 312 с.
11. Яновський А. О. Організація пошуково-дослідницької діяльності з використанням інформаційно-комунікаційних технологій: навч.-метод. посіб. Одеса : Видавець Букаєв В.В., 2009. 156 с.
12. Методика викладання історії та історичних дисциплін. Словник–довідник: навч. пособ. уклад. Л. Г. Яновська. Одеса: 2020. 100 с.
13. Желіба О. В. Теорія і методика навчання історії: навч.-метод. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 305 с.
14. Баранков О. Г., Желіба О. В. Шкільний курс історії та методика його викладання. Ніжин: Редакційно-видавничий відділ НДПУ, 2002. 265 с.
15. Дубінський В.А. Методика викладання історії в школі: навчально-методичний посібник для організації самостійної роботи студентів історичного факультету. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019.
16. Яковенко Г.Г. Методика навчання історії: навчально-методичний посібник. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2017.
17. Пометун О. Методика навчання історії в школі: Навчальний посібник. К., 2006.
18. Терно С. О. Теорія та методика навчання історії : Практикум для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Історія та археологія». Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 36 с.
19. Освітня платформа «Всеосвіта»: <https://vseosvita.ua/>

Критерії оцінювання відповідей на комплексному кваліфікаційному іспиті

Оцінюється повнота та глибина розкриття суті питання, уміння ілюструвати теоретичні положення конкретними прикладами, логічна послідовність у висловленнях, культура мовлення, рівень володіння термінологією.

Результати складання комплексного іспиту оцінюються у формі рейтингового балу (максимальне значення якого рівне 100) за розширеною шкалою та в системі ECTS. Кожне питання білету оцінюється в 25 балів. Підсумковий рейтинговий бал є простою сумою рейтингових балів за кожне питання білету. Білет містить чотири питання.

1. Перше питання оцінюється від 10 до 25 балів.
2. Друге питання оцінюється від 10 до 25 балів.
3. Третє питання оцінюється від 10 до 25 балів.
4. Четверте питання оцінюється від 10 до 25 балів.

Кількість балів	Критерії оцінювання відповідей здобувача вищої освіти на питання білету
25	Здобувач дає повну і вичерпну відповідь на питання білету. Здобувач освіти володіє: понятійним і фактичним апаратом курсу історії, педагогіки, психології, теорії та методики навчання на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності. Використовує додаткові джерела та матеріали. Наводить приклади з власного досвіду, здобутого під час виробничої (педагогічної) практики.
20	Здобувач володіє глибокими та міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях в цілому відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями; може визначити окремі тенденції та суперечності процесів; робить аргументовані висновки; може критично оцінити окремі нові факти, явища, ідеї. Наводить приклади з власного досвіду, здобутого під час виробничої (педагогічної) практики.
15	Здобувач проявляє достатні знання, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку; вміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з

	деякими неточностями.
10	Здобувач освіти має початковий рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу та здатен усно відтворити окремі частини теми; описує явища, процеси без пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, слабо орієнтується в поняттях, може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними.

Знання і уміння випускників екзаменаційною комісією оцінюється у 100-бальній системі. В залежності від кількості набраних балів узагальнюється оцінка знань і умінь випускників у національній системі, рейтинговій та системі ECTS відповідно до освітніх стандартів:

Критерії оцінювання знань і вмінь

Відмінно	A (90-100)	за правильне і глибоке розуміння суті питання програмного матеріалу. Здатність навести практичні приклади.
Добре	B (82-89) C (75-81)	за правильне і глибоке розуміння суті питання програмного матеріалу, якщо при цьому допускаються окремі неточності.
Задовільно	D (66-74) E (60-65)	за правильне розуміння суті питання програмного матеріалу, але при цьому допускаються певні неточності.
Незадовільно	FX (35-59)	за труднощі в розумінні програмного матеріалу.
Незадовільно	F (0-34)	за нерозуміння суті програмного матеріалу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою КОГПА	За шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	«відмінно»
82–89	B	«добре»
75–81	C	«добре»
66–74	D	«задовільно»
60–65	E	«задовільно»
35– 59	FX	«незадовільно з можливістю повторного складання»
0–34	F	«незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни»